

OVER VROEGERE STENENZOEKERS

door A.G. Koenderink

Bladerend in een deeltje van de "Overijselsche Stad-, Dijk- en Markeregten" vond schrijver in het Markeregten van Markelo (Zwolle 1882) dat op de bijeenkomst der Markegenoten van 10 mei 1642 de volgende uitspraak werd gedaan: "Wat belanget het steen-gravent, soo in die marke geschied, is geresolveert, dat sie sulks mogen doen, mits dan noch dat die plaatzen waaruit de steenen gegraeven worden wederom geeffent unde toegelijcket sollen worden, den besten gront baeven als het behoord, allent bij die poene van 6 goltgl. bij eenen iederen verbuert te hebben, zo dez niet worden achtervolget."

Het zou de moeite waard zijn te weten of de Markeloërs deze stenen alleen gebruikten voor hun bestrating rond de kerk en voor langs hun huizen of dat zij er ook handel in dreven. De mogelijkheid is niet uitgesloten, dat b.v. Deventer of Zutfen goede afnemers waren. Ook de kleinere Twentse steden zouden in aanmerking kunnen komen.

Er is dus in het verleden al meer naar stenen gezocht in de Markelose omgeving, al was het voor een ander doel dan wij ermede voor hebben. Het bedrijf werd er blijkbaar intens beoefend, want op de Holtrigtinge van 8 september 1646 volgde nogmaals een uitspraak: "Doch sal niemand eenige groote steenen uit die Marke vervoeren zonder consent des Markenrigters bij poene van 2 goltgl., in absentie des Markenrigters, met kennisse der Gecommitteerden". Ziedaar het bewijs van bestaand hebbende export.

Later vond ik nog een uitspraak van vroegere datum uit de zelfde marke dd. 4 may 1617: "Ten 2. Aver die anclachte van het steen-graven zoo wol huisteenen als andere zoo uit der marckte op andere plaatzen worden hengebracht, is geresolveert dat alle die gennige zo van nu voordan daaraver worden bevonden, sollen elker reyse verbeurt hebben 4 goltgl. ten profijte als baeven en sonder eenige conniventie worden geëxecuteerd."

Hier zien we het dus: ze werden gebruikt voor de huizen der markegenoten, maar er vond ook wel export plaats.

Daar gingen nu onze mooie stenen!

Bilthoven, april 1960

BOEKBESPREKING

Phoenix-Pockets: LOGBOEK DER AARDE

door Prof Dr I.M. van der Vlerk en Prof Dr Ph.H. Kuenen

Bij velen heeft de naam pocket iets kleinerends, men denkt aan een gezellig boekje voor de vacaties, of aan een handleiding: "

"Hoe maak ik zelf een 100inch spiegeltelescoop in drie winteravonden"?

Wie echter het "Logboek der Aarde" heeft gelezen (en dat gaat beslist niet in drie avonden) krijgt grote bewondering dat het de schrijvers mogelijk is geworden zoveel geologische wetenschap te brengen op deze 195 pagina's.

Ettelijke tientallen foto's, profielen, schetsen helpen nog mede om van dit boekje iets te maken wat tot nu toe in ons taal-